

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokrvari“ Mar. Ped.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; i li slušaju opetovanju uz pogodbe na uprvom. Novci se šljku poštarikom *reklamizom* (asnežno postale) ima, prozine i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravničarom u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana naplać: „Reklamizacija“. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — **NAŠA SLOGA** izlazi svakog četvrtka na cijelom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Nabilježovani listovi se na primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Predstojeći občinski izbori u Istri.

Tekom ove godine i početkom buduće obaviti će se više občinskih izborah u Istri, napose u zapadnoj i na kvamerskih otocih. Občinski izbori u Baški, kojimi se na štetu občinarah i uzprkos jasnomu slovu zakona toliko zateže, imali bi se obaviti skorih danah. Naša pobjeda je tamo gotova.

U občini krčkoj vlada još uvijek talijanska stranka, premda je kod posljednjih izborah pobjedila naša narodna stranka. Razni utoci i druga umjetna ereditva tamošnjih Talijanah priče, da se već jednom uvede red i pravo stanje u ovoj občini. Sudeć po posljednjem uspijehu kod izbora i po probudjenoj svijesti tamošnjeg pučanstva, nemože minuti pobjeda našu stranku.

U občini Malo Selo (Mali Lošinj) je sadašnje občinsko zastupstvo na umoru. Tamošnji Talijani prijavljuju se jur na izbornu borbu. Nobi smjeli niti naši mirovati.

U samoj Istri i to u iztočnoj iztihu mandati občinskim zastupnikom u Voloskom i Lovranu. Voloska gospoda imaju već pane ruke svakojačkih punomoćih a naši — reć bi — da nemisle na ozbiljnu borbu.

Izvanjski puk občine Lovrana, osobito Mošćenićani i Brščani, teže za tim, da dobiju više prava i glasa u budućej občinskoj upravi.

Sa občinom Buzet i tamošnjim občinskim odnošaji izpunili smo skoro polovicu letošnjega lista. Sve tajne i javne spletke, sve podpore i protokcije velike gospode nisu mogle skršiti svijesti našeg puka u ovoj občini. Njom upravlja sada privremeni odbor. Zakon kaže izrično, da se imadu obaviti novi izbori najdalje šest tjednah poslije raspusta obč. zastupstva. Ono bijaše u Buzetu raspusteno 5. augusta t. g. a izborom novim niti danas glasa! Neka se samo tako vrši zakon! Tamošnji Talijanaši i njihovi patroni mogu ipak biti stalni, da će se prije ili kasnije razbiti sve njihove spletke na junačkih prsih naših občinarah.

U občini Pazin izdiše sadašnje zastupstvo. Talijanska gospoda i naše izdajice a njihovi robovi, jesu u posljednjem smrtnom trzanju. Smrtni pot polieva jih i na samu pomisao, da bi mogli biti izagnani iz nove občinske palače, u kojoj su toli dugo na štetu občine i puka gospodovali. Izborna borba vršiti će se tuj valjda početkom nove godine. Biti će to borba na život i smrt. Mi nedvojimo o pobjedi. Bude li vladao zakon i red, mora doći do svojeg prava ogromna većina pazinskih občinarah.

Ovih danah stupili su prvi put u izbornu borbu naši občinari občine Labin. Izbor je tamo započeo dne 9. a svršit će dne 13. t. m. Kako je to za naše birače prvi izborni pokušaj i buduć držo naše občinare u

Labinščini nekoja tamošnja gospoda i naši izrodi na željeznoj uzdi, neima mnogo nade na povoljan uspjeh. Nas zadovoljava za sada sama činjenica, da narod uvidja važnost obč. izborah i da se puška u borbu proti gospodi i nametnikom. Svaki početak je težak a samo kukavica zdvaja kod prvog neuspjeha.

Jošta imademo pred vrati jedno vrlo važne izmore i to u samom glavnom gradu pokrajine, u občini porečkoj. Važnost te občine za cijelu zemlju i zamašaj buduće občinske uprave silo nas, da progovorimo malko obširnije o toj občini.

Godino 1880. popisivalo se je pučanstvo po občevnom jeziku — statistički izum sadanje vlade. U popis zapisalo se je, pak dalo tiskati, da u porečkom političkom kotaru rabi talijanski jezik kao občevni 34.000 ljudi, a hrvatski 9000; da u porečkom sudbenom kotaru rabi talijanski jezik kao občevni 7800 ljudi, a hrvatski 2600; da u porečkoj občini rabi talijanski jezik kao občevni preko 6000 ljudi, a hrvatski 900. Iz občevnoga jezika zaključilo se je na narodnost stanovnikah, pak reklo, da ima u porečkom političkom kotaru 34.000 Talijanah i 9000 Hrvatah; u porečkom sudbenom kotaru 7800 Talijanah i 2600 Hrvatah; u porečkoj občini 6000 Talijanah i 900 Hrvatah. Sami ti brojevi, kad se jih prisposobisi s obzornostmi, s onim što i kako je, pokazuju najjasnije, kako se je no-

pravedno prevelo taj popis, te bi čovjek do biesa poslao svaku statistiku i izgubio svu vjeru u nju.

Da ostanemo samo kod porečke občine, o kojoj se sada radi. Ova postoji iz grada Poreča i iz 12 selah. Grad ima nad 2800, a sva sela sli upa nad 4500 stanovnikah. Pak svih 12 selah — Abriga, Dračevac, Foškulin, Frata, Maj, Baderna, Mgobal, Monsaliž, Zbandaj, Tar, Vrvari i Novavas — da neima nego 900 Hvatoh, da jih neima nego toliko izmedju 4500, što u njih obitavaju! Da su svih 4500, osim onih 900, Talijani! Hodte, hodte, koji tomu vjerujete, u ta sela. Slušajte kako govore, kako se Bogu mole, hodte u sam Poreč u neželjni ili blagdanski dan, pak ćete čuti, kako onaj narod govori, kojim jezikom obći, koje li je narodnosti.

Nego sve to dade se raztumačiti, sve to kao da je proračunano.

U Poreču je istarski zemaljski odbor; on neće da prima iz zapadne Istre hrvatskih dopisah; zapadnu Istru proglašuje se talijanskom pokrajinom.

U Poreču je sjelo c. kr. kotarskoga glavarstva i c. kr. kotarskoga školskoga vieća, a činovnici nit jedne nit druge tih oblastih neznadu hrvatski; prva nedopuška Hrvatom nit njihovih imenah hrvatskim pravopisom pisati, druga na prosto odbija prošnje čitavih občinah, da njim se u škole zavede hrvatski naukovni jezik, a kamo li, da bi se pobrinula da u cie-

PODLISTAK.

Poslanica

istarskim svećenikom i ostalim rodoljubom.

III.

U našoj Istri živi svećenik sa svojim pukom navadno u svih odnošnjih. Kmetškumu puku hrvatskomu je on jednom rieću sve, a talijanskomu pučanstvu, koje smatra jedino sebe inteligentnim, zapovjedajući i autohtoni, je on „stranero, intrusio“ (na bio rojen i u Istri), koji dolazi nakonom, da mu oduzme „hegemoniju“. Oč tuđa se vidi, kako se ima vladati svećenik, toll prama jednomu, koji prama drugomu delu pučanstva. Svećeničko zvanje je slobodno i uzvišeno: ono treba koli u stvarih crkvenih tili u onih svoje duševnosti, da bude nezavisan od svakoga uticaja, izvan onoga svojih starijeh. Kmetškumu hrvatskomu puku mora biti posrednik kod Boga, učitelj u vjerskih, društvenih i političkih istinah, voditelj i savjetnik u svakom radu. Kmetški puk u Istri je žilbože još smasuo, koju treba, u osole oni, koji se zovu „sol zemlje“, da bude tako na korist sebi i čitavom čovječanstvu. Ovak puk treba povjetitli, razbistrili i voliti do duševnog savršenstva i materijalnog blagostanja; u tko će to učiniti, ako ne on, koje je nazvao sum Spasitelj „svetlošću svetla“. Svećenik je i mora biti u selu prva glava, u crkvi mjesto Boga, a izvan crkve mjesto sudca, učitelja, lječnika, savjetnika i prijatelja.

«K ko pak mora svećenik urediti svoje ponašanje prama svojim protivnikom? Naročito u naših gradilih, nije to lakah posao, pošto se u njih nalaza takozvani nadludčanjaol talijanske kulture, koji si ne puste prigovarati od nikoga, jer udešeni svoju orpu iz trih provincijalnih novinah, koje oni drže absolutno nepogrešivimi. Na ovakvu surtinu intenciju, kako ju razborito nazivlje „Correspondenz-Blatte“ je mudno uplivat, ali ipak svećeniku treba to. Težkoća nastaje za njega stoga, što ovakvi nadludčanjaol (a takvih Bog nas čuvaj!) zsjedaju prama njemu toll u občini, kohl u svih političkih i nepolitičkih družitvih. To su vam trgovci, gostioničari, zakutni pisarkiči, „advokati bez brme“, koji usljeđ svojih posalah mnogo obće sa pukom te imaju vuzda prilike sijati kukolj med pšenicu. Svećeniku, koji obzlijho misli, je boj sa takovimi kriomčari „della avita civiltà“ neukloniv, pa blo on i najmirnijeg značija; gdje samo mogu, staju nu takve „dellje“ na put prekrsiti na sto različitih, a kudšto najogavnijih načinah njegovom plemenitom radu, shvađajući stvari dobrimi i pravednimi, što on nikuko odobriti nemože. Ova „pamlnaz letarskog pučanstva je najjog-behjnja, jer je sllpe orudje lukavog i prepravdenog pazinskog političkog društva. Toj „pamlni“ najvećti rat, je stvar ozbiljna i više puti pobijelna, pošto svećenik u takvom slučaju ostaje navadno izključen iz društva, osamljeo, izložen u nečujvenim porugani, psovan po novihnu, tužen, nekriv i nelujan za njegova najsvetija prava, političkim i crkvenim oblastim i Sreća, što se ovakvim, kadšto uprav radnim denuncijacijam riedko povoljno odzvara, nota bene: sa malom iznimkom! Sa ovakovimi parasiti ili polnaše „sencia abderitskog talijanskog društva, bitli će najbolje ovako postupati:

Najprije treba obraniti kmetški puk od sahlazni i pokvarenj, što će se postignuti dohro pripravnim propovjedi, dalje posudijevanjem i darovanjem dobrih i korisnih novinah i knjigah; odgojvanjem darovitih mladitih da ovi uzmognu zasjesti jednog prva mjes a u občini. Treba nadalje tražiti i neko približanje sa gorispomenutom „suralnom inteligencijom“. Finoda u ponašanju i temeljita izohranza je u nelzhežljiva, ustrojnost i eršnost treba ih prisvojiti u najflijih oblicih. To će biti djelo i rat, kako mislimo sa ovim neeritim slojem zametnuti, to je ono što vili Spasitelj: „niam došao, da donesem mir, nego mač.“

Tu treba još poštrotvanja, preziranja njihovog sura i dosmrtno mržnje naprama nepoštećenom i nepravednom njihovom djelovanju. Budu li vas nazvali: vikači, fantsi, nemirnjaci itd. nebojte se: kad vas uniševnost gonl govorete čisto i bistro bez svakog oklevanja. Daleko neka bude od vas svaka nepristojnost, usrjeđa, neuljudno vladanje ili neotesanost, ali daleko također mudraljivosti i nemar ili griešna nebahnost. U takvih vremenih vuzda su pobjedili muževi, koji su energički djelovali i odrješito govorili. Takva su vremena nastupila sada u Istri, zato nam i takovih muževah treba. Nedajmo se zaslepitil laekavimi obadanj i utjehami, što nismo dali našemu neprijatelju prilike, da se tuži na naš gorljiv rad. Ako sve ovo nastojanje svećenikovo nebi imalo kod njegovih protivnikah željanog plieda, ako uvidi, da mu se svako njegovo djelo zaumice zlotumači, ako mu se zlobno avr čudi, onda mu ne preostaje drugo nego držati se Spasiteljevog savjeta: „sint tibi aut ethnel et publicane.“

IV.

Dohro „redjena vojaka mora napre-

dovati, njoj se mora ukloniti neprijatelj — zato treba i nam složno vjeovati. Kako osvjedočenje, uzličenje i oružje mora svaki imati, sledi iz onoga, što se je već gori reklo. Treba pojedini staviti u čete, opredieliti im zgodne pozicije. Kao što se danas u vojni najviše gleda, da se upotrebre takove organizacije, koje čine vojsku brzom, okretnom, svagda i svuda dohro pripravnom na udarac, tako je i nam treba svim skupa takovu organizaciju. Svjetovali bi radi toga, da se u srednjof Istri osnuje jedna podružnica političkog društva „Edinosti“. Ova podružnica morala bi imati svoj specijalni program s posebnim obzirom na srednju i dolnju Istru, koji bi sačinjavao jednu glavnu točku velikog programa „Edinosti“. Podružnica ta bi imala skrbriti za katoličko-politički pokret u spomenutih dijelovih Istre sa ševizom: „Sve za vjeru i domovinu“ popitavali za savjete glavno društvo „Edinosti“; izvješćivati isto redovito o dogodjajih i njezinom radu. Oprostite da rečemo jednu „inter parenthesim! Kako često dogodil se tu ili tamo kakov n-oč-kivan dogojaj, tajno izzavan po istarskom talijanskom političkom družitvu? Narod i po koji rodoljubau uprvom mahnu smučeni, ne znajući, što bi počeli. Pišu prijateljem, ali koliko nepriliku sa lošimi poštam: sa čekanjem . . . mjesto da se brzo radi? Koliko neprilika našim poštrotvoinim i vrlim ljudem u Trstu? Svega toga bi skoro sasvim nestalo, kad bi ljudi svoju podružnicu u svojoj sredini imali.

Podružnica ovakva bi skrbila za rad svakog pojedinca i za sve skupa. Svaki pojedinac obvezao bi se izvješćivati podružnicu o svakom dogojaju u njegovom kraju; i radi bi po njezinah naputcih. Podružnica bi imala također skrbriti za pravu naobrazbu mladjeg naraštaja, ču-

lom kotaru ma jednu hrvatsku školu ustroji.

U Poreču je sjelo kotarskoga suda, u kojem se samo talijanski uređuje.

U Poreču je sjelo občinskoga ureda, kojega se načelnik grozi občinom, da neće njihovih dopisih primati, ako jih budu podpisivali hrvatskim pravopisom.

U porečkom kotaru u obće nastojalo se je, da ne bude nit traga nit hrvatskomu narodu, nit hrvatskomu jeziku, nit hrvatskomu pismu, nit istomu hrvatskomu pravopisu. Naš čovjek nije po njem smjelo nit koraknuti, da ga nije zasledilo oko protivnika i proglasilo bud kakovim agitatorom.

Sav krivi popis, sve nakane, koje su mogle kod istoga uplivati, sav postupak svih rečenih oblasti, kao da nije kadar promjeniti obstojnosti. Hrvati porečkoga kotara ostaju Hrvati, i koliko su dosele malo životna snaga pokazivali, toliko je od neko doba svo više pokazuju i pomrsuju računom svojih neprijateljah.

Vođ prije dvie godine, za izbora zastupnika u pokrajinski sabor, za prvi put, što su se naši nešto ganuli, imali su protivnici silnoga okapanja, da prođu u občini porečkoj sa svojim fiducijari. Izpustilo se iz listinah većinu birača, pogrdjivali su jih, grozili su se, obećavali su, proslili su, trgali su iz rukuh listića naših fiducijarijah, i najposlije strašili su, da će nastati vojska — »nascera guerra«.

Prije godinu danah napali su na naše zastupnike progovorivše hrvatsku, da tako dudu lekoju našim ljudem, da ni oni nesmjedu hrvatski govoriti; al je baš to još bolje probudilo naš narod.

I za letošnjih izborah u carevinsko vieće, naši su pokazali, da žive i da hoće živiti i to ne kao Talijani nego kao Hrvati. Trebalo je svih onih makinaocijah, koje su navodeno u prosvjedu proti izboru nalazodcom se sada u Boču, da se »pobjedi«.

Sud predložio občinski izbori. Što se je već učinilo i što se radi i što će se još učiniti sa protivničko stranko, to mi neznamo.

Naši nek budu na sve pripravni, nek na svaku paze, nek sve dobro upamćuju. Nek nastoje, da budu svi imajuci pravo uneseni u izborne li-

stine, nek se slože o muževih, koje imadu izabirati za svoje zastupnike. Nek jih idu svi kako jedan birati.

Neka u obće pokažu tečajem ciele izborne dobe, da su si svjestni svojih državljanskih pravicah, da neće birati onih, koji rado preći njim i koji njim dapače tajje njihovu narodnost i njihov mili jezik, već da će birati ljude, koji će raditi na njihovu korist i koji će poštovati njihovu narodnost i jezik. U to imo Bog pomozil

DOPISI.

Kastav, koncem oktobra 1885. *) — Dne 19. i 20. tekućega mjeseca obdržavale su se ovdje sjednice občinskoga zastupstva. Kako neprijatelji našega puka nepropuščaju nijedne egode, a da neuhukuju puk proti občinskoj upravi, raznešajuc svakojake izmišljene laži, podjoh i ja, da sa galerije slušam kako se tuj radi i odlučuje.

Razpravljalo se ponajpače o občinskih proračunih ili o prihodu i rashodu za godinu 1886. Premda su predloženi proračuni prije sjednice kroz zakonito vrijeme bili izloženi u občin. uredu na uvid obćinarom, kojim je dopušćeno proti istim učiniti svoje možebitne opazke ili prigovore, nije se ipak, kako čujem, ništa nikoga, koji bi bio iste pregledati želio — očit znak, da su i oni, koji proti občinskoj upravi štunaju, u duši osvedočeni o protivnom, tar ih nije bitku, jer se laž boji svetla.

Sa radošću izjavljum, da nije občinski uprava zanemarivala Rukavačko i Zvončanske strane, jer je dapače i u prvaj sjednici na predloge Glavarstva odlučila pomoć Rukavu za vodu »Piščinu«, Zvončoj za put izpod Zdemera, a Pužvojoj šipranji za školu pomoć od 500 for.

Najvažnija razprava bila je prigodom pretresivanja šumakoga proračuna, pripisanoga od c. k. kotarsk. kapetanata u Voloskom sa pozitivom (dakako njemačkim), da se taj šumski proračun prihvatil ne samo u predloženoj svoti novca, nego također i u motivacijah; n. p. da se obćinarom izdaju iz šume Lisine drva na metre razcepana i složena u blizini ceste, i to uz taksu od 1 f. 20 po pr. kub. metru, da se kite i grane, tim načinom dobljene, prođu na leat za ugljavarice itd.

*) Želim, da nam se koji prijatelj i iz drugih obćinah prijavil te opise u kratkoj rad i djelovanju pojedinih obćinskih zastupstvih. Molim samo radi ograničena prostora, da to nešine u formi dopisah nego u formi izvješćah, kako su se predmeti razpravljali, držao se i svoga dnevnoga reda ili programa dotične sjednice. Tim će i obćinari u kratko vidjeti kakvim uspjehom se je što predlagalo, razpravljalo i zaključilo. Op. Ured.

Dakle stupimo složno i zajedno u kole, jer kako bi moglo sveštenstvo napredovati i puku prednjačiti est est in se divinum. Mađ vjere i narodnosti u ruke i svaki zauzmi opravdaljeno mjesto! »Svaki je narod neuk i slab po sebi dokle ga Bog neobiarl četom junakah od srdcaha i devnice, te ga prosvjetle i obrabre za istinu i ljepotu. Na taj se način hrđa otrsao svaki narod, te se stvarno i dušavno ohoćatio i uljućio u svaćem. Narod i tudjof ruci, ostane robom, jer im se do razvijanja njihovih svojstvah nada, pak sa slobodom svojom zakopaju nos diago svoje. Naš i biedni narod još pritisnut, al će lakše disati i napredovati uz žellostno i domovinsku ljubav baratih sinovah svojih. Da do ljubavi božje prva je ljubav doma i roda svoga. Tako piše častna gospodo pisac: »Zdrava razuma i poštena srdca. Ove riječi nek si svaki vas duhoko ureže u pamet.

Ako su protivnici svuda i svjedfj složni, kad valja udariti na nas na nepravedni i nepošteni način, kako bi se moglo pomisliti, da svećenici ne potupire svoga brata u svojoj borbi ili možda, da čak proti njemu vojje, misleći, da je učinio bogoljubno djelo, što ga je »excessu mentis okrenio nemirnjom i vikaćem? Bliza se vrijeme i već je nastalo, gdje svaki razborito misleć uvjida, da mu je sveta dužnost braniti svoga subrata i surudnika, kao samoga sebe. Dado Bog da brzo dođe čas, gdje će za svatu stvar ratovati svi za jednoga i jedan za sve!

Najposlije želimo, da se tko odzove ovomu sastavku te popuni navedene točke programa, nasvjetovane podružnice, da se bude moglo poći brzo na djelo, jer »vrijeme je zlato. Rodoljublić.

Na to ustane zastupnik g. Kundlić i u poduljem, liepem govoru obrazloži kako osobito stromašniji puk želi, da mu se izdavaju drva duga (ne cepana na metre), jer stromah težak kad mu je lazno, lahko i sam doma razcepa drva, pak mu ne treba plaćati taksu za razcepanje. Nadalje, reče, da kad občina Kastavska plaća za obćin. šnala preko 900 for. cesarskoga poreza skupa sa provolčajnima i drugimi adicionalni (bez ekvivalenta), kad uzdržaje tolike lugare i cestara, te plaća 65 novčićah za samo razcepanje i složenje drva na metre, to uvjida i on, da se mora prihvatiti povišena taksa od 1 f. 20 po 1 kub. metru kako je predloženo, ali reče neka Glavarstvo sprovodi, da se samo polovica goriva drva, odlučena za ovu godinu dade izdajati na metre, a barem za stromah da se pridržil, polag obćajja, ne cepana (duga) drva.

Kite i grane neka se također pušt za gorivo stromašnim obćinarom, jer da občina ima veću škodu kad dade paliti u šumi ugljavarice tudjim obćinarom, nego li iznaša uplaćena za to taksa. Zastupstvo je sa odobravanjem ove predloge prihvatilo.

Nadalje zaključilo je zastupstvo, da se razpiše natječaj za mjesto občinskoga šumara za god. plaćom 800 for.

Ovaj zaključak jest umjestan i koristan jer občina, koja ima prilično šume i tolike lugare, mora imati i svoga občinskoga šumara, koji bi občinskoj upravi moguo u svako doba dati potrebne savjete u šumskih poslih, i temeljito zagovarao želje puka pred cesarskimi oblastmi.

(Dalje sledi).

Pogled po svijetu.

U Trstu 11. novembra 1885.

Austrijski ministar bogoštovja i nastave Conrad odestupio je od svoje službe. Od sadašnjih ministrah bijaše Conrad najveći protivnik, slavenskim plemenom Austrije. On se opirao čvrsto i dosljedno opravdanim i pravednim zahtjevom slavenskih zastupnikah u pitanjih školstva. Na njega nije radi toga niti navaljivala lievica znajuć, da dok je on ministrom nastave, da će biti slavensko školstvo mađuhinski podareno. S drugo strane opirala se najvećma desnicu tomu ministru, koji je sve njezino želje odbijao i predloge križao. Za njim dakle naplaće većina carevinskog vieća a neimaju razloga za njim naricati niti slavenski narodi država. Na njegovo mjesto imenovalo je Njag. Velič. dra Gautscha pl. Frankenturn-a, bivšeg ravnatelja orientalne akademije. Za novoga ministra bogoštovja i nastave pišu, da je novajlija u politici, nu u svojoj struci, da je na svojem mjestu. Dr. Gautschu su telkar 34 godine te je tako najmladji ministar, što jih je ikad kod nas bilo. Kod imenovanja ministranastave, nastojao je grof Tauffe, izabrati takovu osobu, koja je svim strankam jednako nepoznata i koju će kod nastupa svi jednako štovati. Dakako da će novi ministar morati brzo sa bojom na vidjelo, jer čemu misnjati ministra, ako bi imao biti načelab, kojih se držao i Conrad. Pomisliti se pako nemože, da je grof Tauffe hotio imati ministra, još većeg lievica, nego li bijaše sam Conrad.

Ministar izvanjskih posalah grof Kalnoky odgovara marljivo upitom, koji austrijske, toli ugarske delegacije. Odgovori ti vrte se najviše oko iztočnih nemirah a glase svi, da će se uzpostaviti prijašnje stanje, čemu nevjereje valjda niti sam ministar. Govorio je takođerj iznova o Bosni i Hrcegovini, u kojih da vlada potpun red i na koje, da neuplivaju ni najmanje najnoviji događaji na Balkanu.

Hrvatska vlada je predložila saboru novu osnovu zakona o proustrjstvu uprave. Odbor trinajstorie vieća

svakog dana o trih osnovah proustrjstva i je jurve odobrio uz malene promjene sve tri. Saborske sjednice započeti će najdalje 16. t. m.

Po viestih iz Srbije pogoršao se položaj na Balkanu. Odlučujući krugovi u Biogradu da nebi bili više zadovoljni kad bi se uvelo u Bugarskoj prijašnje stanje, već da hoće jamstvo, da se više neponova današnji događaji. Sudeć po tih viestih, bio bi neizbježiv rat medju Srbijom i Bugarskom. Niti Bugari nekane mirnom dušom dopustiti uvedenje prijašnjeg stanja. Oni bi zaista posegli svi za oružjem prije, nego li da sa opet razdvoji ono, što su oni nakom tolikih vjekovah sjedinili.

Ruski car ližio je kneza Aleksandra kćasti generala i oduzeo mu vlastništvo jedne ruske pukovnije. Taj čin ogorčao je nemalo Bugare, koji valjed toga pristaju još čvršće uz svoga kneza. Knez Aleksandar produzeo je sjedinjenje obijuh pokrajinah proti volji cara Aleksandra a uz odobravanje englezke kraljice. Njega podupire i danas englezka vlada, a to je ruskoj vladi zazorno i nepovoljno te je radi toga i zapao knez u nomilost ruskog cara.

Grci oružaju se neprestance. Narodni sabor dozvolio je vladi novi zajam u ratno svrha.

Konferencija, koja se sastala u Carigradu, da razudi bugarsko-turski priepor, imala je već nekoliko sjednicah, nu koliko je do sada poznato, bez ikakvog uspjeha. Zastupnici raznih vladah nomogu se složiti niti u najglavnijih pitanjih te se već sada priče, da će se konferencija rastati ako se i sastala t. j. neobaviv ništa.

Turska vlada oboružava u vrat vrat na nos svoju vojsku, kao da nevjereje, da bi se moglo bugarsko pitanje riješiti mirnim putem.

Franczsko zastupstvo sastalo se prvi put dne 10. t. m. Ministarstvo podnio je predsjedniku ostavku, koju je on odbio i to, dok se neupozna, kako će se vladati u saboru pojedine stranke napram sadašnjemu ministarstvu.

Pitanje o karolinških otocih stupa opet na površje. Iz Berlina pišu, da se je obnovilo dopisivanje izmedju Madrida i Berlina, nu da neima mnogo nade na prijateljsko sporazumljenje.

Englezki sabor biti će sazvan mjeseca jenara. Englezka vlada namjera osvojiti novu kraljevinu u zapadnoj Indiji, Birma nozvanu. Tim će iznova pokazati koliko vriedi novovjoki liberalizam, koji ide za tim, oduzeti drugomu slobodu u sebišne svrha.

Franina i Jurina.

Fr. Čuješ Jure, nećas nisam nekako mogat zaspat, pak mi je Mare povćala neke uganjki, ali ako si je ti vredan ugoni.

Jur. Projav no.

Fr. Ugoni, mi se ponuja za zvonara va imen Lošnje?

Jur. Ha, kakov noćal klatež.

Fr. Ugoni si, a tu se zove Jož. Sada čuj ovu: Ki je sada najbolji naučitelj do-brega ponašanja va Istri.

Jur. Aha, to će bit živinar Berna.

Fr. Dobra je i ta. A ki živinari va Istri znaju bolje razlikom rezat nego s noćcem?

Jur. Ebel teh je uneslo, ma sakako najbolji su Bumbaro i Moreto.
Fr. Ma ki ti to sve porv?
Jur. Tr pogljadam kada god va porecku...

Izbor župana u Račicah (obč. Buzet), Mjeseca septembra t. g. imalo se ovdje izabrati mjesecnog župana. Za to mjesto kandidirao je blivi župan, stari-

la dleca obhletta e netta, se ne asro' son-traril (nalime kod izbora) mi come Po-

puka, da nas ob ovom pitanju što točnije izvještaje a mi nećemo propustiti, da neupozorimo na to u koju kroz naše zastupnike.

G. Dru. Gherzi, koji nas je u bašje onako po sedjedovsku počastio stigao je iz Buzeta valjan odgovor. Neka se dakle i on ustupi za 8 dana.

Različite viesti.

Obćinsko zastupstvo može bit razpućeno... Najdalje šest tjedana posle razpućanja mora se natočiti novi izbor.

Ante Fabris. Doznajemo prezlasno viest, da je preminuo dne 10. t. m. g. Ante Fabris, župnik u Gologoricu.

Višnjanski apostoli. Pri-prosti kmet iz V šnjana šalje nam siledeću certicu, koju jasno svjedoči, da nisu mnogi katarički Talijančići samo protivni našeg jezika i narodnosti...

Sada se opet obehiva Foškulincom i drugim selam ceste i puteve jer su izbori na vratih, a u mi njim više nevjerojmeno jer nismo ludjaci niti dieci.

Riečani i hrv. gimnazija na Rieči. Riečani dolaze ipak do uvidjavosti, da su Hrvati i, da im valja rad gjustite koristi njegovati materijal hrvatski jezik.

Imenovanje. G. k. Namjestnik imenovao je namjestničkog perovodju g. Ivana Šorli-a, kotarski komesarom a namjest. perovodnog vjezbenika, g. grofa Antona Manzana, namjestničkim perovodjom.

Obćinsko gospodarenje u Poreču. Pokazali smo više puta, kako sepostupa u porečkoj občini sa našim ljudnim kmetom, a tu nedavno javili smo, kako se gospodari sa obćinskim imetkom.

Sa otoka Krka tuži nam se više kmetova na nekavalirsko postupanje rievko ungarzečkih kavalirah. Ti arpdovci vitezozi izumu u pojedini obćinah lov u zajam i to obćino uz veoma nisku cisuu.

Lutrija. Tko želi kušati sroću u lutriji, toga upozorujemo na današnji oglas na četvrti stranolu o spozadi na sroću grada Barlettis.

Lutrijski brojevi

Table with 4 columns: Location, 1st prize, 2nd prize, 3rd prize. Locations include Trst, Linc, Buda Pest, Prag, Lavov, Hermanstadt.

Trčćanska burza

Table with 2 columns: Item, Price. Items include Austrijska pap. renta, Ugarska, Leta u zlatu, Dlonica nar. banke, Kredit-banke, Talijanska renta, London 10 lirah, sterlinah, Napoleoni, K. or. cekikal, Državna marka, Isp. franczoko, talijanske liro.

Sveukupnog liečništva doktor P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanjuje Via della Ciserna br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12-2 centa.

Prvi ustav 11- Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano. Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvrjednijom brzinom i elegancijom, uz najjeftiniji ciena.

Podpisani usudjuju se upozoriti svako obćinstvo da je otvorio u ulici Barriera vecchia br. 18.

trgovinu od kišobranah

za bogatim izborom koji avljenih toll vunenih i pamučnih. Popravlja također kišobranah i auncobrane. 24-4 Giulia Grimm.

Novi ustav

za posredovanje službah i za služničad te za stanove, za tu i inozemstvo Trst via del Ponte br. 5. Uredjujo se u talijanskom, njemačkom i slovonskom jeziku. 9-24

Bratovščina sv. Cirila i Metoda sa sjelom kod sv. Jakova u Trstu ustanovila se prošle nedelje izabrav odbor, komu je na čelu proš. gosp. župnik Dragutin Fabris.

Trčćanski Sokol pozivlje svoje članove na pjesne vježbe, koje poćimlju 15. novembrom, a nastavljat će se svake nedelje od 7-12 sati u večer u dvoranu "Slovanke šitalnice" (Monte Verde).

Trulež u talijanskim gradovih Istre. Čitamo u trčćanskim talijanskim novinah poslednjih danaah upravo nevjerovatnih stvari, o talijanskim državnih i osobah u pojedinih gradicah Istre.

Delavska škola u Kastvu. Početkom mjeseca otvorila se u Kastvu delavska škola, u kojoj će se podučavati risanje, računstvo, njemački jezik i mnogo drugih koristnih naukah.

Videći tamošnji prijatelji puka, da nije šta sa gospodom češnje zobat, obrniti su se na s. sl. Juntu molbom, da nam dozvoli, kako bi sami kmeti spomenutu čestu sagradili te, da se razdilel trošk na pojedine seljake polag poreza kojega plaćaju.

G. učitelj Korčić ostavio je žučkim srcem svoju milu domovinu, kojoj je bio posvetio sve svoje najbolje sile. Sada se nalazi u Egiptu kamo je pošao tražit i zdravlje. Urod.

Iz Premature piše nam prijatelj škole siledeće: Veoma nam je teško g. uredniče, što smo ostali već više vremena bez učitelja.

Iz Opštije primili smo podulji dopis kako se tamo postupalo kod upisivanja djece u pučku školu. Tim predmetom bavi se i poznati dopisnik porečke zabave u poslednjem broju. Našim opisom biti će mu dostojno odgovoreno.

Željeznica Hrpelje-Trst počela se graditi ovog četina i to između istarskih mjestah: Ricmanje-Brišta. Gradnju preuzeo je g. Bianchi, rodom iz Italije, što je napokon nuzgredno nu nije nikako pravedno niti po austrijske podunike koristno, ako poduzetnik prepućba dielo svojim zemljakom a zapostavlja domaće radnike.

G. učitelj Korčić ostavio je žučkim srcem svoju milu domovinu, kojoj je bio posvetio sve svoje najbolje sile. Sada se nalazi u Egiptu kamo je pošao tražit i zdravlje. Urod.

